

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 46/07-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. apríla 2007 predbežne prerokoval sťažnosť M. M., M., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 12 ods. 4, čl. 39 a čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 So 108/2006 z 23. augusta 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. februára 2007 doručená sťažnosť M. M., M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 4, čl. 39 a čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) sp. zn. 3 So 108/2006 z 23. augusta 2006.

Z rozsiahlej sťažnosti sťažovateľa a z priložených príloh vyplýva, že 8. decembra 1999 bol zrazený autom a utrpel úraz. Po skončení práceneschopnosti podal 27. septembra 2000 žiadosť o invalidný dôchodok. Posudková komisia sociálneho zabezpečenia S. p., pobočka M., posudzovala jeho zdravotný stav 7. novembra 2000 a na základe posúdenia

S. p., ústredie B., rozhodnutím z 24. novembra 2000 zamietla jeho žiadosť o invalidný dôchodok. Sťažovateľ podal návrh na preskúmanie uvedeného rozhodnutia. Jeho zdravotný stav bol pre účely súdneho konania posudzovaný Posudkovou komisiou sociálneho zabezpečenia č. 9 so sídlom v K. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 2 S 130/01-9 z 5. júna 2001 rozhodnutie S. p., ústredie B., potvrdil. Podľa sťažovateľa bolo rozhodnuté na základe nekompletného vyšetrenia jeho zdravotného stavu, neboli vykonané žiadne odborné lekárske vyšetrenia, ktoré navrhoval, a krajský súd mu neumožnil doplnenie odborných lekárskeho nálezov. Sťažovateľ sa proti rozsudku krajského súdu odvolal. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 So 176/01 z 29. januára 2002 potvrdil rozsudok krajského súdu, keď uviedol, že niet dôvodu pre vykonávanie ďalšieho dokazovania opätovným vyšetrením zdravotného stavu sťažovateľa. Návrhom z 9. júla 2006 sa sťažovateľ domáhal obnovy konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 2 S 130/01. Krajský súd uznesením č. k. 2 Sd 83/2006-18 zo 7. septembra 2006 však návrh na obnovu konania zamietol. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom najvyšší súd ešte nerozhodol, a z tohto dôvodu sa sťažnosť týka len druhej žiadosti o invalidný dôchodok.

Sťažovateľ podal 11. mája 2002 opätovnú žiadosť o invalidný dôchodok. Jeho zdravotný stav posudzovala 24. júna 2002 Posudková komisia sociálneho zabezpečenia č. 3 S. p., pobočka M. Sťažovateľ uvádza, že komisii ústne predniesol všetky zdravotné problémy, komisia ho však neoboznámila s výsledkom konania, nemohol nazrieť do spisu, nemohol sa ku konaniu vyjadriť, podať námietky či návrhy. S. p., ústredie B., rozhodnutím z 15. júla 2002 jeho žiadosť o invalidný dôchodok zamietla. Sťažovateľ podal návrh na preskúmanie uvedeného rozhodnutia krajským súdom a odôvodnil ho zaujatosťou a tým, že podmienky pre priznanie invalidného dôchodku spĺňa. Jeho zdravotný stav bol pre účely súdneho konania posudzovaný Posudkovou komisiou sociálneho zabezpečenia č. 12, S. p., pobočka P. Krajský súd rozsudkom č. k. 4 S 196/02-9 z 2. decembra 2002 rozhodnutie S. p., ústredie B., potvrdil. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd rozhodoval na základe nedostatočne zisteného stavu veci, rozsudok považuje za vecne a právne nesprávny, a preto podal proti nemu odvolanie najvyššiemu súdu, v ktorom vyslovil nespokojnosť s posúdením jeho zdravotného stavu posudkovými komisiami, ktoré podľa neho nezohľadnili všetky jeho

poškodenia zdravia a ako dôkaz pripojil ortopedické a neurologické nálezy z rokov 2000 až 2002 a dodatočne zaslal aj novší RTG nález a výsledky reumatologických vyšetrení. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 So 180/2003 z 10. decembra 2003 potvrdil rozsudok krajského súdu a uviedol, že posudok je úplný a presvedčivo odôvodňuje záver, že sťažovateľ nie je invalidný a ani čiastočne invalidný.

V septembri 2005 sťažovateľ absolvoval vyšetrenia, ktorých výsledky podľa jeho názoru odôvodňujú invaliditu. Z tohto dôvodu podal 15. februára 2006 návrh na povolenie obnovy konania vo veci rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 So 180/03.

Krajský súd uznesením č. k. 4 Sd/25/2006-65 z 24. júla 2006 zastavil konanie. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 So 108/2006 z 23. augusta 2006 napadnuté uznesenie krajského súdu potvrdil.

Vo vzťahu ku každej posudkovej komisii a ku každému súdu sťažovateľ v sťažnosti uvádzal, že ich posudky a rozhodnutia vychádzajú z nedostatočne zisteného zdravotného stavu. Tieto inštitúcie nevyhoveli jeho upozorneniam na nutnosť ďalších vyšetrení, ktoré by potvrdili jeho invaliditu. V sťažnosti ďalej odkazuje na množstvo zdravotnej dokumentácie, ktorá má potvrdiť jeho argumentáciu, opakovane cituje rad ustanovení správneho poriadku a Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktoré mali byť porušené.

Sťažovateľ napokon v časti nazvanej ako „*Návrh na rozhodnutie vo veci samej*“ namietal porušenie čl. 12 ods. 4 ústavy, ako aj základných práv podľa čl. 39 a čl. 40 ústavy a práv podľa čl. 6 a čl. 13 dohovoru. Uvádza, že „*K týmto porušeniam, porušeniam ústavnosti, došlo protiústavným postupom završeným právoplatným uznesením Najvyššieho súdu S. r. – nečinnosťou súdu.*“ Na základe toho navrhuje, aby ústavný súd vydal takýto nález:

„Navrhujem podľa čl. 127 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky zrušenie právoplatného uznesenia Najvyššieho súdu S. r. zo dňa 23. 8. 2006 č. 3 So 108/2006.“

Sťažovateľ ďalej navrhuje ďalšie vyšetrenie, opätovné posúdenie jeho zdravotného stavu posudkovou komisiou sociálneho zabezpečenia a žiada priznať invalidný dôchodok. Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy žiada náhradu škody a taktiež primerané finančné zadosťučinenie

podľa čl. 127 ods. 3 ústavy. Na záver ešte opätovne pripomenul svoje závažné právne problémy a z toho plynúce sťažené spoločenské uplatnenie.

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...).

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané

náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom pre odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základných práv sťažovateľa postupom a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 So 108/2006 z 23. augusta 2006.

Podľa svojej ustálenej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 13/01).

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 So 180/03 z 10. decembra 2003 potvrdil rozsudok krajského súdu o potvrdení rozhodnutia S. p. v B. o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o invalidný dôchodok. Doručením uvedeného rozsudku účastníkom sa stalo rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o priznanie invalidného dôchodku formálne právoplatným. Sťažovateľ návrhom doručeným najvyššiemu súdu 17. februára 2006 žiadal o obnovu uvedeného konania. Najvyšší súd postúpil vec krajskému súdu a ten uznesením č. k. 4 Sd 25/2006-65 z 24. júla 2006 konanie zastavil. Po odvolaní sťažovateľa najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 So 108/2006 z 23. augusta 2006, ktoré sťažovateľ sťažnosťou napáda, potvrdil zastavenie konania o obnove.

Podľa § 250s ods. 1 OSP proti rozhodnutiu súdu, ktorým potvrdí rozhodnutie správneho orgánu, je prípustné odvolanie. (...) Obnova konania, dovolanie a mimoriadne dovolanie nie sú prípustné.

Podľa § 250s ods. 2 OSP vo veciach dôchodkového zabezpečenia možno podať proti rozhodnutiu krajského súdu odvolanie, o ktorom rozhodne najvyšší súd; dovolanie proti rozsudku najvyššieho súdu o odvolaní je prípustné. Na odvolacie konanie sa použijú primerane ustanovenia prvej hlavy štvrtej časti tohto zákona a na konanie o dovolaní sa použijú primerane ustanovenia tretej hlavy štvrtej časti tohto zákona; pojednávanie netreba nariaďovať.

Predovšetkým je nutné uviesť, že podľa výslovnej a zreteľnej právnej úpravy v § 250s OSP je v sťažovateľovej veci obnova konania neprípustná. Najvyšší súd v tomto prípade nemohol porušiť žiadne sťažovateľom namietané právo, pretože rozhodol v súlade s jednoznačnou právnou úpravou, pričom výklad tejto úpravy nemôže byť z hľadiska ústavných práv a slobôd sťažovateľa sporný.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že:

„Najvyšší súd konštatuje, že obnova konania vo veciach rozhodovania o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov podľa III. Hlavy, V. časti O. s. p nie je v zmysle § 250s ods. 1, posledná veta O. s. p. prípustná. Prípustnosť obnovy konania vo

veciach dôchodkového zabezpečenia neupravuje ani ust. § 250s ods. 2 O. s. p.“ Na základe toho najvyšší súd konštatoval, že postup súdu prvého stupňa bol vecne správny.

Podľa názoru ústavného súdu právny názor najvyššieho súdu je zdôvodnený dostatočne a nemožno ho považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti nemožno odstrániť. Z uvedeného dôvodu rozhodovanie o sťažovateľovej žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu ústavným súdom stratilo opodstatnenie, a preto sa ňou ústavný súd už nezaoberal.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a dôvody ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. apríla 2007